

Riječ
predsjednika

KUKURIKUULUM

Kada se netko, možda i ne u tako dalekoj budućnosti, pokuša baviti školstvom u drugoj polovici prvog desetljeća trećeg milenija, ozbiljan će mu problem predstavljati tragovi kojih, kao rijeke ponornice, malo ima malo nema. Sa požutjelih novinskih stranica nepoznatog će istraživača salijetati stotine bombastičnih naslova koji će promjene u školstvu najavljujati kao što pijevac najavljuje novi dan. Bučno i samouvjeren. Pravu će muku neznanom istraživaču predstavljati svaki pokušaj da se sazna što se na posljednju dogodilo s bučnim najavama. Osobit će problem predstavljati oni slučajevi u kojima se zagovaratelj jednog ispraznog dokumenta razračunavaju s zagovarateljima drugog, kao jaja jajetu sličnog, dokumenta. Baš ovakvim primjerima svjedočimo ovih dana prateći brojne polemike istupe i napise vezano uz Prijedlog nacionalnog okvirnog kurikuluma.

S jedne strane, HNOS-ovci dokument osporavaju, s druge pak strane, NOK-ovci dokument brane. Puca se iz najjačeg oružja. Akademici, stranke, stručne udruge, fakulteti. Po žestini reakcija netko neupučen bi mogao pomisliti kako se u napokon u školstvu počelo nešto događati, kako se radi o nepomirljivim stavovima. Kada se hnosovskokonokovska sitnež razgrne, kada se u svemu pokuša naći makar i trunku drugog i drugačijeg, odgovor je, kao i toliko puta ranije, negativan po obje strane. Ničeg, baš ničeg, novog, barem kada se radi o strateškim promjenama u školstvu, u ovim dokumentima nema. NOK tome svjedoči danas kao što je prije nekoliko godina tome svjedočio HNOS. Zato se ovdje ne radi o nikakvom sukobu koncepcija. Ovdje se radi isključivo i jedino o toliko puta već viđenom sukobu dežurnih reformatorskih taština.

Kako smisao HNOS-a jučer, a NOK-a danas, nisu promjene u školstvu, nego privid o promjenama, uopće ne treba sumnjati da je prvi već ispunio svrhu zbog koje je zgotovljen, dok će se s drugim nesumnjivo to uskoro dogoditi. Kao što ministar prosječnog građanina, beskrajno ponavljajući mantru o Hrvatskoj kao zemlji znanja, uspijeva uvjeriti kako tu ipak nečega ima, tako dežurni reformatori, zaogrnuti velom stručnosti i nedodirljivošću svojih položaja, uspijevaju tog istog građanina uvjeriti kako u školstvu danas ništa nije kao jučer, a sutra neće biti isto kao danas. Skoro sveopća podrška zvučnih imena NOK-u nikoga ne treba čuditi. Nisu u pravu oni koji misle da se tu radi samo o interesnoj, ti meni ja tebi, podršci. Kako se uopće usprotiviti dokumentu prepunom općih mjesta dobrih namjera? Zbog njegove općenitosti i otvorenosti svako bi protivljenje NOK-u, osim osporavanja koje je samo sebi svrhom, s pravom izazvalo podsmijeh i podzrižnost. Nalikovalo bi to kritici filma nakon odgledanog foršpana ili kritici knjige nakon pročitanož sažetka na poleđini.

Problem kurikuluma nije u onome što u njemu piše, već u onome što će, temeljem kurikuluma, tek trebati napisati. Koje sadržaje u nastavnim programima proglasiti nepotrebnim. Koje predmete uvesti a koje izvesti? Kojim predmetima smanjiti, a kojim povećati satnicu? Koje je predmete moguće objediniti. Tko će predavati nove predmete i što ćemo s nastavnicima koji će izgubiti satnicu? Tko će nam, kada i kako nove nastavnike za promjene pripremiti, postojeće osposobiti? Hoće li nam učenici u školi boraviti više nego sada, ako hoće koliko više? Kako ni na jedno od ovih pitanja kurikulum ne odgovara, njegov sadržaj, barem za sada, nikoga ozbiljno ne ugrožava. Nedavno se na jednom od upriličenih stranačkih pretresanja sadržaja kurikuluma moglo čuti da će jednoga dana ovaj ili neki drugi ministar morati presjeći i hrvatskoj javnosti zainteresiranoj za školstvo ponuditi i Ono čemu kukurikulum predstavlja Uputnik. Svi oni koji sada kurikulum hvale, kao i oni koji ga osporavaju, tada će iz uskostrukovnih i uskopredmetnih šanaca na ministra, ma tko on bio, sasuti drvlje i kamenje. Dok se ovo ne dogodi, živi bili pa vidjeli, ostaje nam jedino slušati, praviti se da slušamo ili, se oglušiti na sadržaj velebnog uratka Uprave za nacionalni kurikulum u kojoj se, pored sve važnosti Uputnika, barem koliko je meni poznato, knjiga još uvijek svodi na dva slova, ravnateljicu i njenu tajnicu.

Željko Stipić

PRIJEDLOG ZAKONA O STRUKOVNOM OBRAZOVANJU

JOŠ JEDAN MANJKAV ŠKOLSKI ZAKON

Nakon samo pola godine od donošenja temeljnog zakona o školstvu, pred saborskim zastupnicima će se naći novi Zakon o strukovnom obrazovanju. U izradi ovog zakona, uostalom kao i u više prijašnjih slučajeva, prosvjetne su se vlasti prema školskim sindikatima ponijele izrazito selektivno. S predstavnicima Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama kontaktiralo se na različite načine, dok se sa Preporodom opet "odigralo" na način da se predstavnik našeg sindikata dovelo pred gotov čin. Da ovaj Zakon u posljednji trenutak nije skinut sa sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća, dogodilo bi se da rasprava na GSV-u prođe bez predstavnika Preporoda. Formalno bi sve bilo u redu jer u radu GSV-a sudjeluju ionako predstavnici sindikalnih središnjica. Nikoga nije brinula činjenica da su na spomenutoj sjednici sudjelovala čak tri predstavnika Matice sindikata, dok je Nezavisne hrvatske sindikate predstavljao samo predsjednik te središnjice. Na nazočnost samo većinskog, uz izostanak manjinskog sindikata, nitko od nazočnih nije reagirao. No, kako se na spomenutoj sjednici o konačnom prijedlogu Zakona o strukovnom obrazovanju nije ni raspravljalo, odnosno kako je rasprava odgođena za tjedan dana, Preporod je dobio nenadano priliku očitovati se na sadržaj zgotovljenog Zakona. Članovi radne skupine sastavljene od povjerenika većih zagrebačkih strukovnih škola, žurno su i temeljito "pročešljali" zakonski prijedlog. Primjedbe su upućene sindikalnoj središnjici i državnom tajniku za srednje školstvo. Iz našeg prijedloga izdvajamo ove primjedbe:

1. Krajnje je neprihvatljiva razvlaštenost prosvjetnih vlasti u pogledu utjecaj na sastav sektorskih vijeća.
2. Treba precizno odrediti opseg ključne kompetencije (općeobrazovni predmeti) nakon druge godine školovanja.
3. Neusklađenost kriterija (25 sati) za stjecanje kreditnih bodova s postojećim opsegom broja sati po pojedinim predmetima.
4. Neusklađenost Zakona o odgoju i obrazovanju i Zakona o strukovnom školstvu u pogledu predlagачa mreže škola.
5. Definiranje sindikalnih predstavnika (dva člana) u Vijeću za strukovno obrazovanje.
6. Neprihvatljivost rješenja prema kojem bi ravnatelj u strukovnim školama predlagao članove povjerenstava za kvalitetu.
7. U interesu škole i učenika riješiti raspolaganje dobiti ostvarenom za vrijeme učeničke prakse.
8. Odrediti pedagoške kompetencije mentora koji radi s učenicima.
9. Uključivanje prava na nagradu, iznosa nagrade i sadržaja prakse u ugovor između učenika/roditelja, škole i poslodavca.
10. Neprihvatljivost mogućnosti pohađanja prakse i nastave u istom danu.
11. U slučaju raskida starog ugovora odrediti vremenski rok (30 dana) školi za zaključivanje novog.
12. Nepotrebno produljenje trajanja strukovnog obrazovanja (osam godina) učenicima sportašima.
13. Uskladiti potrebnu stručnu spremu strukovnih učitelja u Zakonu o odgoju i obrazovanju (VŠS) i Zakona o strukovnom obrazovanju (SSS), kao i preciznije urednje pedagoških kompetencija suradnika u nastavi.

Nakon što se idućeg tjedna na Gospodarsko-socijalnom vijeću raspravljalo o ovom zakonskom prijedlogu i nakon što je na ovoj sjednici predstavnik Preporoda dobio, u svojstvu predstavnika Nezavisnih hrvatskih sindikata, iznijeti sindikalne primjedbe, postignut je tek neznatan učinak. Predlagач zakona je, od svih Preporodovih primjedbi, u cijelosti prihvatio primjedbu vezanu uz sektorska vijeća, odnosno djelomično je prihvaćena primjedba koja se odnosi na povjerenstvo za kvalitetu. O ostalim primjedbama nije se dopustila ni rasprava. Rasprava nije dopuštena čak ni u onom dijelu primjedbi koje su se izravno odnosile na položaj učenika strukovnih škola. Članove Gospodarsko socijalnog vijeća, uključujući i predstavnika Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama, ravnodušnim je ostavila i činjenica da će novi zakon pojedinim svojim odredbama proizvesti čak i nejednakost pa i diskriminaciju među učenicima. Podršku Zakonu dali su jednoglasno predstavnici Vlade, predstavnici poslodavaca i tri od četiri predstavnika sindikalnih središnjica. Protiv je bio jedino predstavnik Preporoda, odnosno predstavnik Nezavisnih hrvatskih sindikata. Ovime je još jedan loš i nedorečen školski zakon prošlijeđen prema saborskim zastupnicima. Jedino što našem sindikatu preostaje jeste s našim primjedbama upoznat pojedine saborske zastupnike kako bi se kroz amandmane u saborskoj raspravi poboljšao tekst spornoga zakona.

Miljenko Lukiček, voditelj stručne prakse

Kao nastavnik, koji već petnaest godina vodi praktičnu nastavu u Školi za cestovni promet, susrećem se s brojnim problemima. Najteži problem je pronaći odgovarajuće poduzeće. Isprava sam, kao mladi i nadobudan nastavnik, slao zamolbe poznatim i dobro organiziranim poduzećima. Najčešće bez ikakva uspjeha. Učenicima sam ipak nekako uspio smjestiti zahvaljujući prijateljima, poznanicima i roditeljima učenika, dakle uz pomoć oprobane VIP metode. Drugi važan problem vezan je uz osobu koja se u poduzećima brine o našim učenicima. Previše toga ovisi o entuzijazmu tih ljudi kojima je rad s učenicima dodatna obveza koju moraju obavljati pored svojih redovitih radnih obveza. Naravno, među važnim problemima vidim i problem nas voditelja praktične nastave. Po razrednom odjelu za ove nam se poslove prizna 1 sat i 18 minuta. Usporedbe radi za isti nam se posao do 2002. godine priznavalo 3 ili čak 4 školska sata. Problema ima dakako još, no ovaj zakonski prijedlog ne nudi rješenja niti za ove kao ni za brojne druge probleme s kojima se susrećemo kao mi nastavnici tako i učenici u obavljanju stručne prakse.

Hoće li reagirati Pravobraniteljica za djecu Mila Jelavić?

Posebno problematičnim u Konačnom Prijedlogu Zakona o strukovnom obrazovanju smatramo odredbe koje se odnose na učenike. Zakonom bi trebalo preciznije utvrditi sankcije za poslodavce koji zloupotrebjavaju (iskorištavaju) učenike za obavljanje onih poslova koji nisu vezani uz stjecanje kompetencija neophodnih učenicima. Nedorečenošću odredbi o nagradi koja pripada učeniku stvaraju se preduvjeti za nejednakost i diskriminaciju među učenicima strukovnih škola. Nedopustivo je mogućnost da učenik u istom danu pohađa i nastavu i stručnu praksu. Zbog ovih, ali i nekih drugih rješenja iz novog Zakona o strukovnom obrazovanju, tražimo uključivanje i Pravobraniteljice za djecu u postupak donošenja ovoga zakona.

Ivan Korotaj: Reakcija NSZSSH – Spoj neznanja i prepotencije

Zaprepastilo me rješenje iz novog Zakona o odgoju i obrazovanju prema kojem bi ravnatelj predlagao članove Povjerenstava za kvalitetu. Ovakvo rješenje osobito čudi i stoga što je ovom povjerenstvu povjeren i zadatak vrednovanja područja rukovođenja i upravljanja. Neusporedivo bi kvalitetnije rješenje bilo predlaganje članova ovog povjerenstva od strane nastavničkog vijeća srednjoškolske ustanove. Zakon ne nudi rješenje problema nejednakog položaja naših učenika u pogledu pohađanja praktične nastave. Učenici bi trebali biti potpuno izjednačeni u pogledu uvjeta u kojima pohađaju praktičnu nastavu u školi i izvan škole. Mentor kod poslodavca trebao bi udovoljavati uvjetima u pogledu stručnosti kojima udovoljava strukovni učitelj u školi. Rješenja za ove probleme novi zakon definitivno ne nudi. Unatoč svemu lošem i nedorečenom, ovom su Zakonu stigle pohvale, pogodite odakle, iz Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama. Iz dopisa pristiglog u škole ovih dana doznajemo da su sindikalisti NZSSH "spasili strukovno obrazovanje". O kakvom li se samo spoju nepoznavanja problematike i prepotencije radi. Najžalosnije je u svemu tome i čudi što ovakvi kvazi spasitelji još uvijek imaju sljedbenike?

Glasillo Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod, Petrinjska 59a, 10000 Zagreb
Izdavač: SZHS Preporod
Uredništvo: Sonja Mudrić i Marko Ružić

Urednik: Željko Stipić
Priprema i tisak: I.T.M. VRBOVEC d.o.o.
Glasillo je besplatno; objavljeno je Ministarstvu kulture sektoru za informiranje 19. lipnja 1995. godine, klasa: 008-02/95-01-01, urboj: 532-03-5/2-95-01/142.

Rješenjem Ministarstva kulture od 6. srpnja 1995. godine, klasa:612-10/95-01-1267, ur-broj: 532-03-1/7-95-01.
Glasillo je oslobođeno poreza na promet.

NACIONALNI OKVIRNI KURIKULUM

Želeći se uključiti u javnu raspravu koja se ovih dana provodi o Prijedlogu Nacionalnog okvirnog kurikulumu, napose u onom njegovu dijelu koji se odnosi na očekivana postignuća učenika prema odgojno-obrazovnim područjima, zamolili smo za komentare nekolicinu nastavnika s bogatim iskustvom. Jezično-komunikacijsko područje prokomentirali su u dijelu koji se odnosi na hrvatski jezik profesori hrvatskog jezika **Željko Čizmar** i **Vesna Brkljačić**, a u dijelu koji se odnosi na strane jezike profesorica engleskog **Jasna Hideg**. Matematičko-prirodoslovno područje u dijelu koji se odnosi na matematiku prokomentirala je profesorica matematike **Sonja Mudrić**. Komentar dokumenta dobili smo i od učiteljice razredne nastave **Gordane Kovač-Bluha**.

PROŽIMANJE KURIKULUMA I PEDAGOŠKOG STANDARDA

Vesna Brkljačić

Ako pažljivije pogledamo sadržaj Kurikuluma, možemo zaključiti da on pretpostavlja puno bolji pedagoški standard od postojećeg. Poznato je, međutim, da mnogim školama nedostaje suvremena oprema ili čak elementarni prostor za izvođenje nastave, a ponegdje nedostaje i stručni kadar, stoga je jasno koliko smo daleko od odgovarajućeg pedagoškog standarda koji je preduvjet za kvalitetno provođenje Kurikuluma,

odnosno ta dva procesa, Kurikulum i pedagoški standard, trebali bi se pratiti i prožimati.

Kao profesor hrvatskog jezika osvrnut ću se na ulogu koju je hrvatski jezik dobio u Nacionalnom kurikulumu. Hrvatski jezik kao materinski i državni jezik službeni je jezik na cijelom području Republike Hrvatske. Kao sredstvo izražavanja podloga je svim ostalim predmetima i područjima tijekom obrazovanja te je uglavnom jedini posrednik između sadržaja predmeta i samog učenika. Dakle, Kurikulum jasno navodi važnost i neophodnost poznavanja hrvatskog jezika kao osnovnog sredstva komunikacije gotovo svih govornika na području Republike Hrvatske. Također posebna se uloga pridaje dijalektalnim idiomima kao primarnim u izražavanju sve dok učenik ne savlada književni jezik i standardne idio-me. Navode se vještine u okviru slušanja, govorenja, čitanja i pisanja koja učenik treba usvojiti sukladno njegovoj dobi, odnosno znanje koje učenik treba savladati tijekom osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja. Posebno se inzistira na pismenom i usmenom izražavanju, a poznato je da je umijeće izražavanja postalo bolna točka današnjih generacija. Kako razviti govorne vještine u razredima od 35 učenika, u Kurikulumu se ne govori. Također treba reći da nema većih razlika u očekivanim postignućima između strukovnih škola i gimnazija. Iz toga proizlazi pitanje: "Nije li pristup svladavanju hrvatskog jezika i svih vještina koje to svladavanje podrazumijeva odviše idealističko i pretenciozno?"

Kurikulum shvaća hrvatski jezik kao kompleksan predmet koji podrazumijeva višestruke sadržaje kao što je poznavanje hrvatske i svjetske književnosti, razumijevanje i tumačenje različitih oblika književnih tekstova, poznavanje i razumijevanje stilskih razdoblja kroz povijest i njihovo promatranje u društvenom kontekstu. Također se podrazumijeva svladavanje govornog i pisanog izraza te poznavanje pravopisnih normi i gramatičkih zakonitosti hrvatskog jezika što se izrijekom i navodi u Kurikulumu. Međutim, kako to postići u strukovnim školama koje imaju samo tri sata tjedno nastave hrvatskog jezika? Kako to postići u školama u kojima se slobodne aktivnosti odvijaju u školskim hodnicima zbog nedostatka prostora, a da i ne spominjem da se taj oblik neposredne nastave još uvijek ubraja u ostale poslove koji ne predstavljaju neposredne oblike odgojno-obrazovnog rada.

Nedavno je u strukovnim školama počela dodatna nastava iz hrvatskog jezika, matematike i stranog jezika kako bi učenici strukovnih škola na Državnoj maturi bili ravnopravni s gimnazijalcima. Ta se nastava mahom provodi subotom jer ni satnica ni školski prostor ne dopuštaju drugačije. Tako učenici i profesori u strukovnim školama imaju radne subote, a oni učenici koji to ne žele, morat će se zadovoljiti onim što nauče u tri sata tjedne nastave. Kurikulum ne govori o ovim razlikama, već od svih očekuje gotovo identične rezultate. Nacionalni kurikulum navodi što se očekuje od učenika i nastavnika, ali kako to u našim uvjetima i prilikama provesti

u djelo, ne spominje se nigdje. Drugim riječima, sve je opet prebačeno na nastavnika, njegovu kreativnost i umješnost da iz nemogućeg stvori moguće i da pri tom unaprijed zna da za uspjeh neće biti nagrađen, ali za eventualni neuspjeh bit će itekako kriv i prozivan, ne samo od roditelja i učenika već i od svekolike javnosti koja se tako često „razumije“ u naš posao više i od nas samih.

HRVATSKI JEZIK – PODLOGA SVIM PREDMETIMA!?

Željko Čizmar

Od sedamdesetih godina 20. stoljeća svjedoci smo promjene hrvatskog školstva. Autori Nacionalnog okvirnog kurikulumu vjeruju da je ova promjena unutrašnja, dubinska promjena hrvatskog školstva. Najpozitivnija kurikulumska teza je tvrdnja – Hrvatska je društvo znanja, znanje je proizvodna snaga društva, glavni uvjet uspješnog razvoja. Da bi se ovo ostvarilo moramo napraviti pomak od stava da je školstvo trošak i tretirati obrazovanje kao element

razvoja. O određenje prema ovom sudbinskom pitanju ovisi uspjeh ili neuspjeh kurikulumu.

Prvi je dojam da se radi o predugom tekstu, s puno ponavljanja, formulacijama koje se mogu vrlo raznoliko shvatiti i interpretirati. Ima previše stranih riječi, a teza o hrvatskom jeziku kao materinskom i državnom jeziku biva stavljena u drugi plan. O općenitim stavovima teoretske naravi je vrlo teško raspravljati. Neke stavove je moguće interpretirati na stotine načina. Temelj kurikulumu je utvrditi što učenik određene dobi treba znati, može znati (zar tako nije bilo i prije). Temelj je kažu: znanje, solidarnost, identitet i odgovornost. Što se tiče ciklusa – to nije loše. Čini mi se da bi prvi ciklus trebalo podijeliti na dva ciklusa. Razlog je u tome što se radi o skokovitom razvoju i suviše je dugo čekanje od četiri godine. Ako se postignuća definitivno očekuju na kraju ciklusa – znači li to da čitanje i pisanje definitivno savladavamo nakon četiri godine. Ako je tako – kako će učenik prije petog razreda rješavati zadatke postavljene riječima. Podjela u srednjoj školi podsjeća me na nekadašnju pripremu i završnu fazu. Najslabija točka ciklusa je prohodnost iz strukovnih škola prema fakultetima. Razumno je da to osigurava državna matura. Programske razlike su prevelike i poruka koja je upućena glasi – želiš li studirati upisuj se u gimnaziju. Potencijalno možeš i iz strukovne škole, ali o tome dobro razmisli.

Dobro je utvrđeno da je hrvatski jezik sredstvo izražavanja i podloga gotovo svim predmetima i područjima. Kurikulum to ne potvrđuje. Što je to pojačana, a što minimalna satnica? Za mene je minimalna satnica od 3 sata, umjerena od 4, a pojačana od 6 sati tjedno. Ako je hrvatski jezik temelj, onda taj temelj treba biti adekvatan da sve to izdrži. Vjerujem da ima onih koji možda smatraju da je 1 sat minimalna satnica. U tom slučaju „jadna naša domovina“. Ne bude li se povećala satnica hrvatskog jezika, to više neće biti materinski jezik nego prvi ili drugi strani jezik. Ovako sastavljen kurikulum neće od hrvatskog jezika napraviti materinski jezik, on će tonuti sve više i više i u najboljem će slučaju biti prvi strani jezik. Učenje stranih jezika danas daleko nadmašuje učenje materinskog jezika. Mogući odnos je danas 4:7 sati u korist stranog jezika.

Sve ove očekivane promjene će morati pratiti značajno veća sredstva. Realizacija će zahtijevati zapošljavanje učitelja, stručnih suradnika, stvaranje materijalnih i prostornih uvjeta, intenzivno stručno osposobljavanje. Bez svega toga mi nećemo nikada postati zemljom znanja.

DOKUMENT POSVĐAN S REALNOŠĆU

Gordana Kovač Bluha

Pred nama je još jedan dokument koji bi trebao imati za cilj poboljšanje odgoja i obrazovanja. Stoga je i dan na javnu raspravu!!! Koje li licemjerstva! Kao da već nije uveden!? Nije li 15. rujna bio rok do kojeg su škole trebale donijeti vlastiti, školski kurikulum? Doduše na temelju Nacionalnog. Koji, evo, još, kao, nije donesen!!!

Nakon iščitavanja Kurikuluma pitam se do kada će trajati ovakvo tretiranje i učenika i učitelja, ali i obrazovanja u cjelini? Mi svaki put krećemo od nule. Čitave školske populacije pretvaraju se u pokusne kuniće, a da se nakon uvođenja nove zamisli više uopće nitko ne pita radi li itko po dotičnoj zamisli, niti se pitaju učitelji imaju li slučajno neke probleme, primjedbe ili prijedloge pri realizaciji istih. (HNOS? Radi li se još po HNOS-u? On još nekoga zanima?) NOK je malo „napredniji“ pa je nije predložio fond sati obveznih predmeta, a temeljna znanja je očigledno preustio školama na izbor! S prosvjetom se zaista svako malo netko poželi igrati, pa smisli neka svoja pravila i čitavu školsku populaciju pretvori u poligon za novu igru. Razmišljam – ukoliko netko u prosvjetnoj vlasti doista želi da se maknemo s mjesta, a da pri tom propale pokuse ne „plaća“ čitava populacija učenika, treba uvesti eksperimentalne škole.

Stručne timove u svaku školu trebalo bi zaposliti još danas! Svaki iz tima ponaosob imao bi zasigurno svakodnevno posla i sasvim sigurno bi zaradio svoju plaću. Trebalo bi, ne samo deklarativno, već zaista smanjiti školske programe i osloboditi djecu nepotrebnog balasta u predmetima. Trebalo bi prestati zavaravati sebe i širu javnost kako HNOS, Kurikulum –svejedno, osiguravaju svoj djeci jednake mogućnosti sudjelovanja u odgojno-obrazovnom procesu, jer to nije točno! Kada bi se netko udostojao i ušao u razred uvjerio bi se kako su nadarena djeca u redovnoj nastavi zakinuta, jer za njih nema vremena! Ona se uprosjećuju! Učitelji se najviše bave s dva, tri ili više učenika u razredu s teškoćama. Iako nisu educirani za tu vrstu pomoći i vrlo je vjerojatno da nerijetko čine više štete nego koriste.

Krajnji je čas da se u škole uvede bonton (kad smo već kod Europe-neki su već uvidjeli tu potrebu). Svi smo svjesni kako nam djeca nemaju usvojenu kulturu ponašanja, odijevanja, stanovanja, a bullying djeca doživljavaju kao svakodnevnu pojavu o kojoj se uglavnom šuti, jer smo ga počeli doživljavati kao uobičajeno ponašanje. Učitelji više nemaju vremena za odgoj, već samo za obrazovanje. Treba prestati lamentirati o više puta propalom opisnom ocjenjivanju, kada sada već točno znamo što nije dobro u toj vrsti ocjenjivanja. Trebaju nam pokretni servisi koji će u najkraćem roku popraviti aparate i računala koja se pokvare po školama, a ne da se na popravke čeka mjesecima ili nerijetko godinama. Ovo je još jedan nerealan dokument u nizu, koji počiva na fikciji, ali donosi konkretnu dobit strogo određenoj ekipi. U tu ekipu ne spadaju učitelji. Nije li se opet zaboravilo da su učitelji koji će, čak i bez ikakve naknade, na svojim plećima iznijeti svaku pa i najlošiju reformu.

STOTINE PRAVNIH SAVJETA - www.sindikato-preporod.hr
Olivera Marinković, pravna savjetnica u Hrvatskoj zajednici osnovnih škola

CILJEVI OSTVARIVI SAMO U GIMNAZIJAMA

Jasna Hideg

Ciljevi navedeni u kurikulumu uglavnom odgovaraju svemu što već godinama, a u skladu s europskim mjerilima, dogovaramo na stručnim skupovima nastavnika stranih jezika i ne izgledaju niti nemogući niti neostvarivi. Ipak, valja imati na umu da ih treba provoditi u hrvatskim uvjetima. Što se tiče engleskog jezika, treba reći da ima nekoliko čimbenika koji po-

mažu nastavnicima postići zadane ciljeve, a to su:

- velik broj djece već od vrtičke dobi uči engleski jezik, upoznaje ga kroz igre i pjesmice;
- u osnovnoškolskoj dobi mnoga djeca pohađaju do datnu poduku u školama stranih jezika;
- djeca su u stalnom kontaktu s engleskim jezikom preko interneta, glazbe, filmova, igrice...
- tri sata nastave engleskog jezika tjedno (opća gimnazija) uglavnom zadovoljava.

Dobro je što se u postavljanju ciljeva vodilo računa o razlikovanju učenika koji engleski uče od prvog razreda i onih koji ga uče od četvrtog. Ipak, nejasno je što se podrazumijeva pod pojačanom satnicom (5, 6, 7 sati...) što bi to bila umjerena, a što minimalna satnica. Također treba istaknuti ono što u našim, hrvatskim uvjetima otežava ostvarivanje postavljenih ciljeva:

- velik broj učenika u razredima, zbog čega je gotovo nemoguće uspostaviti govornu komunikaciju sa svakim pojedinim učenicom za vrijeme na stavnog sata;
- izvan nastave gotovo ne postoji (organizirano na nivou škole) prilika za komunikaciju na stranom jeziku;

- nemotiviranost učenika za učenje i to primjećuje se i na nastavi stranih jezika koji za uspješno savladavanje gradiva zahtijevaju kontinuitet u radu;
- slaba tehnološka opremljenost škola što uglavnom znači i zastarjele metode rada;
- postoji i problem stručnog kadra, posebno u manjim sredinama.

Važno je napomenuti i to da u učenju drugog stranog jezika (najčešće njemačkog, talijanskog ili francuskog) obično nema onih dodatnih, olakšavajućih čimbenika, a tjedna je satnica manja. Stoga za drugi strani jezik postavljeni ciljevi nisu jednako ostvarivi.

Dakako, sve sam ovo napisala imajući prvenstveno pred očima svoje iskustvo rada u općoj gimnaziji. No, kako sam neko vrijeme radila i u strukovnoj školi, a i na temelju iskustava svojih kolega, bojim se da zahtjevi postavljeni nacionalnim kurikulumom nisu realni za strukovne škole, pa čak ni za gimnazije sa slabijim uvjetima rada.

BESPOTREBNO KOMPLICIRANJE

Najprije bih uputila molbu autorima teksta da ga očiste od besmislenih fraza poput one da matematičko obrazovanje treba učenicima omogućiti razumijevanje važnosti doprinosu matematike u razvoju različitih civilizacija, kultura i suvremenog demokratskog društva (!) ili povezivanje vlastitog jezika i ideja s formalnim matematičkim jezikom i simbolima te prevodenje iz jednog jezika u drugi (!) ili razumijevanje veza i međusobnog odnosa matematičkih ideja te oblikovanje koherentne matematičke cjeline nadovezivanjem ideja jedne na drugu.

Nigdje se ne spominje u kojoj se mjeri postavljeni zahtjevi razlikuju od sadašnje (prosječne) situacije (za što je naravno bilo potrebno izvršiti iscrpnu analizu utemeljenu na provedenim nacionalnim ispitima), analizirati i zaključiti što je razlog odstupanja trenutne situacije od one željene (koju pretpostavljam prikazuje ovaj kurikulum) te što će se i u kojem roku poduzeti kako bi se omogućilo učenicima i nastavnicima da postavljene ciljeve mogu ostvariti u različitim školama i sredinama i pod maksimalno izjednačenim uvjetima. Generacija učenika prvih razreda kojima trenutno predajem nije ostvarila više od polovine postavljenih ciljeva

za završeni osmi razred. I da bude posve jasno, nimalo zbog toga ne krivim kolege i kolegice nastavnike matematike u njihovim osnovnim školama, jer sam uvjeren da su maksimalno odgovorno odradili svoj posao noseći se svakodneвно s prebukiranim razrednim odjelima, preopširnim nastavnim programima i premalim brojem sati, posvećujući se učenicima s posebnim potrebama, ali isto tako i onim nadarenim koje su pripremali za natjecanja, novotarijama HNOS-a i uz sve to nosili stigmu «onih matematičara koji stalno nešto gnjave» jer su vjerojatno pokušavali održavati kvalitetu znanja i ne popustiti pritiscima za poklanjanjem ocjena zbog predstojećih upisa u srednju školu.

Naravno, osobno su me ponajviše zanimali (i neugodno iznenadili) ciljevi koji se postavljaju pred učenike i njihove nastavnike) nakon završene gimnazije. Jer, ili ja radim s nekom na čudesan način baš u mojoj školi koncentriranom grupom posebno nemotiviranih učenika za koje bi postavljeni zadaci bili naučna fantastika ili sam ja izuzetno lijep i nekvalitetan nastavnik ili su zahtjevi tipa «učenik će znati kreirati i primijeniti vlastiti model za modeliranje jednostavnih problemskih situacija» ipak proizvod nečije nerealne, ali zvučne ambicije.

Uz dužno poštovanje prema tvorcima ovog i drugih zahtjeva i uz priznavanje mogućnosti da je moja druga pretpostavka barem djelomice istinita, moji učenici, a oni nam uvijek moraju biti pred očima, samo su tipični predstavnici učeničke populacije kojima je matematika samo jedan od 15 do 17 (!) nastavnih predmeta, i koji najčešće ne shvaćaju zašto je ona odjednom toliko važna da im u velikoj mjeri o njezinom poznavanju ovisi budućnost.

Sonja Mudrić

Onako uz kavu...

RAZMIŠLJANJA JEDNE UČITELJICE

Biti učitelj nije lako. Još je teže odlučiti da budete do kraja svog radnog vijeka. Posao učitelja je oduvijek bio slabo plaćen. Ipak, učitelje se prije puno više podržavalo, poštovalo i cijenilo. Znalo se tko su, što su i gdje su na društvenoj ljestvici. Danas, na žalost, toga više nema. Mnogi učitelji, profesori, ostaju u školi jer nemaju mogućnosti promijeniti zvanje. Kroz vlastito iskustvo odabira, kao i vlastiti odabir ostanka u tom istom zvanju često se pitamo jesmo li tu gdje zaista i želimo biti? Naš nam posao donosi mnoge dodatne radne sate izvan onog klasičnog radnog vremena kao i mnoge ostale poslove koji nisu izravno vezani uz samu nastavu. Posao učitelja nije samo posao kojega nakon osam sati odradite i bez brige odete kući – to je posao kojeg nosite u sebi 24 sata na dan tijekom cijele školske godine željeli vi to ili ne.

Htjeli mi to sebi priznati ili ne, današnja djeca, njihovi roditelji, ali i društvo postaju sve zahtjevniji i kritičniji kada je zvanje učitelja u pitanju. O našim pravima, našim emocijama, našem iskustvu, uvjetima rada, stresu se vrlo malo, gotovo nikada ne priča. Negdje u svemu tome uvijek su važniji svi ostali, samo ne mi. Zato me više i ne čudi što mnogi u prosvjeti samo šute i rade kako najbolje znaju. Učitelj je danas više nego ikada izložen stresu, ali i onim nekim iznenadnim situacijama za koje nije pripremljen. Tada mu ne vrijedi niti jedna priprema za nastavu, niti jedan seminar, niti jedna uputa. Najčešće nam ostaje tek naše iskustvo, naša upornost, naše strpljenje, naša odgovornost, naša kreativnost i naše snalaženje u datoj situaciji.

Odgojna uloga roditelja svakim se danom sve se više prebacuje na učitelja i školu, a da se pri tome ne razmišlja o tome koliko vremena taj isti učitelj pored nastavnog plana stvarno ima vremena za taj isti odgoj. Postoji nadogradnja, postoji suradnja, ali postoji i nastavni sat od 45 minuta. Ulazimo, izlazimo, učimo i radimo. Mi smo s učenicima dok traje

nastava, ali nismo s njima kod kuće, nakon nastave. Porazna je činjenica da smo smanjili satnice nekih odgojnih predmeta – a povećali satnice drugih. Sada će se opet nešto povećati, ali pod nekim drugim nazivom. Iskreno, mi u razrednoj nastavi stalno crtamo i pjevamo. Igramo se i učimo, pa i nije neki problem dodati još nešto u sve to. Svaki naš predmet ima svoj neki odgojni moment, a opet puno je toga kroz godine zanemareno. Unatoč svim promjenama uvijek smo djecu i odgajali i učili.

Neki dan sam imala tjelesni. Tri sata tjedno jedva uklopim u raspored dvorane, a da ne pričam o ostalim predmetima kada nam vjeronauk ili engleski uđu u satnicu trosmjenske nastave. Kaos po hodnicima i potraga za razredom uobičajena je slika na našoj školi. Moram priznati da smo godinama radeći u tri smjene svi postali pravi majstori u nalaženju nepostojećeg prostora. Na tjelesnom i dalje radim kolut naprijed iako ću ove godine navršiti 49 godina, crtam i pišem po ploči, pjevam malo nižim tonalitetom nego prije 25 godina, malo slabije vidim i čujem, ali mogu ja to – kao i hrvatski, matematiku, prirodu, sve održati bez ikakve „frke“. Tu bar ne moram skakati, dakle mogu se malo i opustiti, doći do zraka. Recimo da se više i ne sjećam kada sam bila na onom famoznom petminutnom odmoru, osim kada sam po nešto hitno morala do zbornice ili računovodstva jer, kada radite u tri smjene, svaki vam je trenutak važan. Na užini i ručku sam s djecom, ma, s njima sam svaku sekundu. Ničijoj se pomoći više ni ne nadam. Sjeća li se još netko priče o asistentima u nastavi.

Prošlog tjedna mi je jedna studentica nakon nastave rekla: „Uh, tek sada vidim kako je to kad u razredu među 22 učenika imate njih troje kojima je potreban individualizirani pristup, jednog hiperaktivca koji svako malo traži svu vašu pažnju, a odvlači pažnju onih koji rade i žele raditi u miru“. Mi smo učitelji poput onih „multipraktik“ mašina – spremni na sve, a to što nas ova tzv. današnja „multitasking“ djeca uporno nadmašuju nije ništa prema onome što nas još čeka. Živi bili, pa vidjeli.

Možda se netko sjeti da će mi slijedećih godina biti sve teže skočiti uvis, napraviti kolut naprijed - nazad, ali i oprčati krug oko dvorane s klincima koji jure dvaput brže od mene. U nekim zemljama dosjetili su se beneficiranom radnom stažu, asistentima u nastavi... Hoćemo li se i mi jednom sjetiti bilo čega što će ukazivati na to da brinemo o našim učiteljima?

Darija Mrđen

OSIGURANJE AUTOMOBILA – NOVA POGODNOST ZA ČLANOVE
INFORMIRAJTE SE KOD VAŠEG POVJERENIKA
ILI NA
www.sindikatspreporod.hr

ZIMSKI SAN

Zima je. Neke životinje, snabdjevši se potrebitim, zatvorile su se u svoje jazbine i miruju. Ne pokazuju se i ne oglašuju. Kao da ne postoje. Kažemo da spavaju zimski san. Pravo na zimski san si nekad priušte i oni koji na to nemaju pravo.

Tako se već duže vrijeme slabo vidi i čuje predsjednika većinskog srednjoškolskog sindikata Branimira Mihalinca. Na kratko ga se moglo vidjeti tijekom pregovora o zamrzavanju plaća u javnim službama. Čak ga se moglo vidjeti na vijestima na televiziji. On je sjedio, a iza njega je stajao Ribić. Ribić ga je tapšao po ramenu (možda budio) i (vjerojatno u njegovo ime) davao neku izjavu. Oglasio se Mihalinec i prilikom Preporodova zahtjeva za povećanjem plaće u školstvu u 2009. godini i pri tom pozvao članstvo NSZSSH da taj zahtjev ne potpisuju. No, tamo gdje smo ga sigurno trebali vidjeti nismo ga ni vidjeli ni čuli. Radi se o nastavku pregovora za pravo na bonus bez smanjenja plaće. Kako pak saznajemo nakon njegova izbora za predsjednika NSZSSH u još jednom mandatu ti pregovori su jednostavno potpuno zastali. Izgleda kao da je, opskrbljen novim mandatom i dobrom plaćom, i on zaspao zimski san.

Na pitanje treba li se nas u Preporodu to ticati i trebamo li se uopće baviti time što i kako radi Mihalinec, odnosno Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, odgovor je da. Da jer prava zaposlenih u školstvu nisu unutarnja stvar NSZSSH. Imamo i pravo ali i obvezu upozoravati na propuste onih koji su preuzeli obvezu ugovaranja prava radnika i prozivati ih. Kako su sve naše kritike i primjedbe argumentirane, one se ne mogu smatrati kritiziranjem ili željom za otimanjem članova kako nam se to od prozivanih pripisuje. Šef NSZSSH pak svoj sindikat smatra sindikatom koji istinski zastupa i štiti interes svojih članova. Koliko je ova sa-

mohvala daleko od istine ukazuje već i ovo odustajanje od borbe za veće plaće i neizvršenje preuzete obveze o pregovorima za bonus. Takvih primjera ima na pregršt. Na naše primjedbe, bez ikakvih protuargumentata, odgovara se arogantno uz razna vrijeđanja. Mihalinec tako Preporod naziva "parazitskim" sindikatom. Po njemu mi eto koristimo ono što su oni izborili, a na što ne bi imali pravo jer u pregovorima nismo ni sudjelovali. Lijep primjer cinizma. Naime Mihalincu je svakako dobro poznata želja i spremnost sindikata Preporod za sudjelovanjem u Pregovaračkom odboru za sadašnji Kolektivni ugovor. No zahvaljujući njegovom protivljenju i nekim zakulisnim igrama Preporod nije dobio člana u Pregovaračkom odboru. Oni isti koji su učinili sve da ne sudjelujemo u pregovorima, sad nam nesudjelovanje predbacuju. Da nije tragično, bili bi smiješni. Kako su se okolnosti promijenile u Pregovaračkom odboru za novi Kolektivni ugovor Preporod će sigurno sudjelovati. Preporod je imao pravo tražiti svog člana i u Pregovaračkom odboru za pregovore o bonusu. No poznato je kako smo, da

bi se izbjeglo gubljenje vremena na prebrojavanje članova i formiranje pregovaračkog odbora, od pregovora odustali i s punim povjerenjem te pregovore prepustili kolegama iz NSZSSH. Ujedno tako nismo Mihalincu isprika za kašnjenje pregovora. Sve ovo dodatan opravdava naše negodovanje zbog neodgovornog ponašanja NSZSSH.

Dobro se u ovom trenutku prisjetiti i reakcije čelnika Vertikale sindikata na inzistiranje našeg predsjednika na poštivanju zakonske procedure u izboru pregovaračkog odbora za Temeljni kolektivni ugovor. Umjesto da se i sami zalažu za poštivanje zakona oni onoga tko to traži osuđuju. Razračunavajući s Preporodom Mihalinec je u Jutarnjem listu od 12. 9.2007. objavio članka pod naslovom „Šef Preporoda protiv interesa svojih članova“ i u njemu slijedeću rečenicu: „A zapravo je to strašno-predsjednik jednog Sindikata sustavno radi protivno interesa svojih članova, a sve u cilju vlastite promocije, iako mu oni uredno svaki mjesec plaćaju članarinu od koje živi.“ Složit ćemo se da je to doista strašno kad predsjednik nekog sindikata radi protiv interesa članstva. Ipak ima nešto i strašnije. Puno je strašnije kada predsjednik većinskog srednjoškolskog sindikata ne radi ništa pa time radi protiv ne samo interesa članova svog sindikata već i interesa svih zaposlenih u srednjim školama. Uzgred rečeno i on živi od članarine koju mu njegovi članovi, valjda i zbog zimskog sna, sve neredovitije plaćaju.

Kako Kolektivni ugovor za srednje škole važi do kraja ove godine te će na jesen trebati započeti nove pregovore. Možda nije prerano da zaposleni u srednjim školama već sada počnu razmišljati kome će dati povjerenje da ih u tim pregovorima zastupa i da li spavači zimskog sna to zaslužuju?

Ivan Korotaj

...NOVOSTI.. NOVOSTI..NOVOSTI.. NOVOSTI..NOVOSTI.. NOVOSTI...

23. siječnja Predsjednik Sindikata sudjelovao na sastanku Javnog sektora NHS-a. Središnja točka dnevnog reda bila je Informacija o Zakonu o plaćama državnih službenika. Predsjednik i tajnik Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika RH upoznali su predstavnike ostalih sindikata s novinama predviđenim novim Zakonom. Unatoč protivljenju sindikalne strane, velikom broju prikupljenih potpisa protiv ukidanja instituta uvećanja plaće za radni staž, predstavnici Vlade ustrajavaju na donošenju novog Zakona.

24. siječnja Održan sastanak radne skupine sačinjene od sindikalnih povjerenika strukovnih škola na kojem se formuliralo sindikalne primjedbe na konačni prijedlog Zakona o strukovnom obrazovanju. Na sastanku sudjelovali Miljenko Lukiček iz Škole za cestovni promet, Zvonko Novosel iz Drvodljske škole, Damir Mileta iz Tehničke škole Rudera Boškovića i Stjepan Fabečić iz Srednje strukovne škole Velika Gorica

28. siječnja Održana tiskovna konferencija „Zakon po mje-

ri bezobzirnih poslodavaca“ na kojem se Preporod osvrnuo na konačni prijedlog Zakona o strukovnom obrazovanju. Uz predsjednika na konferenciji su sudjelovali i Sonja Mudrić, član Predsjedničkog vijeća zadužena za srednje obrazovanje i Miljenko Lukiček, predsjednik Glavnog vijeća.

* Predsjednik Sindikata sastao se sa državnim tajnikom za srednje školstvo Želimirom Janjićem. Razgovaralo se o primjedbama Preporoda na tekst novog Zakona o strukovnom obrazovanju i problemima s izborom predstavnika radnika u školski odbor koji se u pojedinim školama nisu riješili ni nakon slanja dopisa Ministarstva.

29. siječnja Pravobraniteljci za djecu Mili Jelavić upućen dopis kojim se upozorilo na ona rješenja iz novog Zakona o strukovnom obrazovanju koja bi se mogla pokazati problematična za učenike, odnosno koja bi mogla izazvati nejednakost učenika strukovnih škola.

2. veljače Predsjednik Sindikata, kao predstavnik sindikalne središnjice Nezavisnih hrvatskih sindikata, sudjelovao na

134. sjednici Gospodarsko-socijalnog vijeća. Na sjednici se raspravljalo o konačnom prijedlogu Zakona o strukovnom obrazovanju. Pri glasovanju jedino je predstavnik NHS-a bio protiv upućivanju spomenutog zakona u saborsku proceduru.

* Osnovana podružnica Preporoda u Školi za medicinske sestre Mlinarska u Zagrebu. Za povjerenicu izabrana Marija Gazari, a za zamjenicu povjerenice Anka Šabanović. Osnivanju podružnice prethodio sastanak s predsjednikom i pravnicom Sindikata. Nakon osnivanja podružnice u Obrtničkoj i industrijsko graditeljskoj školi u prosincu i osnivanja podružnice u Školi za medicinske sestre podružnice Preporoda organizirane su u 33 zagrebačke srednjoškolske ustanove.

10. veljače Predstavnik Preporoda sudjelovao u radu stručnog skupa na temu „Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i opće obvezno obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi“ koji je organizirao Središnji savjet Socijaldemokratske partije Hrvatske.

24SATA

NOVI LIST

SLOBODNA DALMACIJA

Večernji list

Jutarnji LIST

VJESNIK

prenosimo iz tiska...

Slobodna Dalmacija
ČETVRTAK 29.1.2009.

SINDIKAT PREPOROD
Poslodavci varaju
130.000 učenika

Iako će, prema Prijedlogu zakona o strukovnom obrazovanju, poslodavci morati isplaćivati naknadu za praksu svim učenicima, zbog brojnih propusta predlagača, moglo bi doći do još većeg izrabljivanja 130 tisuća učenika strukovnih škola – upozorio je Željko Stipičić, predsjednik sindikata Preporod. M.Cv./EPEHA

www.VJESNIK.hr

SINDIKAT
Zakon o strukovnom obrazovanju štetan

ZAGREB - Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod smatra da će novi Zakon o strukovnom obrazovanju imati štetne posljedice pa će zatražiti da se Gospodarsko-socijalno vijeće negativno o njemu očituje. Zatražit će stoga reakciju pravobraniteljice za djecu te raspravu na saborskom Odboru za obrazovanje, znanost i kulturu, kaže se u priopćenju. Kako se navodi, »posljedice tog Zakona mogle bi biti pogubne za više od 130 tisuća ili 70 posto srednjoškolaca jer se njime strukovno školstvo u potpunosti prepušta gospodarstvenicima i političarima«. Smatraju, uz to, da će se u strukovnim školama zapostavljati općeobrazovni i odgojni sadržaji, te da se »stvaraju pretpostavke da poslodavci nesmetano izrabljuju učenike«. (Hina)

VEČERNJI LIST ■ ČETVRTAK 29.1.2009

PREPORODOVA PORUKA PRIMORCU

‘Strukovno školstvo neželjeno dijete prosvjetnih vlasti’

“Dobili smo još jedan poluproizvod Primorčeva zakonodavnog šnajdera ja sa Svetica koji će po svoj prilici uskoro proći u Bebićevom štanceraju na Markovu trgu”, kazao je novinarima predsjednik Sindikata “Preporod” Željko Stipičić o novopredloženom Zakonu o strukovnom obrazovanju. Dodaje da je to jedan tipičan primjer donošenja zakona radi zakona, a ne dobiti učenika i njihovih nastavnika. “Strukovno školstvo je očito neželjeno dijete prosvjetnih vlasti kao što je cjelokupno obrazovanje neželjeno dijete hrvatske politike”, oslikava Stipičić poziciju obrazovanja u društvu, ističući zabrinutost za učenike strukovnih škola, koji će, kaže, biti izloženi samovolji poslodavaca. (I. K.)

Slobodna Dalmacija
NEDJELJA 25.1.2009.

SINDIKALISTI
‘Poslodavci će izrabljivati učenike’

Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu “Preporod” smatra da će novi Zakon o strukovnom obrazovanju imati dalekosežne štetne posljedice. “Posljedice novoga Zakona o strukovnom obrazovanju mogle bi biti pogubne za više od 70 posto srednjoškolaca jer se njime strukovno školstvo u potpunosti prepušta gospodarstvenicima i političarima. U sindikatu smatraju da se “stvaraju pretpostavke da poslodavci nesmetano izrabljuju učenike”. (H)